

GIMP-kuvankäsittelyohjelma

Yleistä asiaa

Gimp (*GNU Image Manipulation Program*) on todella monipuolinen kuvankäsittelyohjelma, joka on saatavilla ilmaiseksi. Yliopiston koneilta Gimpin pitäisi löytyä valmiiksi asennettuina, mutta jos tarvitset sen omalle koneellesi, löytyy se tästä osoitteesta:

<http://www.gimp.org/downloads/>

Tässä ohjeessa kerrotaan lyhyesti Gimpin peruskäytöstä ja työkaluista, sitten esitellään hieman mallia siitä, miten harjoitustyötä voi lähteä tekemään.

Tarkemmat ohjeet Gimpin käytöstä ja ominaisuuksista löytyvät muun muassa seuraavien linkkien takaa:

<http://fi.wikibooks.org/wiki/GIMP/Perusteita>

<http://opigimp.gimp-suomi.org/index.php>

Gimpin perusteet

Jos et ole aiemmin käyttänyt Gimpia, saattaa käyttöliittymä vaikuttaa hämäävältä, sillä se koostuu ”kelluvista” ikkunoista. Perusasetuksena näitä ikkunoita on kolme: työkalupakki, pääikkuna ja telakka.

Työkalupakista löytyvät kaikki tarpeelliset työkalut kuvan muokkaamiseen ja piirtämiseen. Harjoitustyön kannalta olennaisimmat ovat:

- **Siirtotyökalu** Tällä voit valita kuvasta valintoja ja tasoja (näihin tullaan myöhemmin) ja siirtää niitä.
- **Valintatyökalut** Näillä voit rajata kuvasta alueita erillisiksi valinnoiksi (*selections*). Voit valita esim. suorakulmion tai ellipsin muotoisia alueita.
- **Rajaustyökalu** Rajaa kuvaa valitun alueen mukaisesti.
- **Tekstityökalu** Lisää kuvaan tekstiä.
- **Ämpärityökalu** Täyttää alueen valitulla värillä tai kuvioinnilla.

Yksityiskohtaisemmat ohjeet kaikista työkaluista löytyy tästä osoitteesta:

<http://en.wikibooks.org/wiki/GIMP/Toolbox>

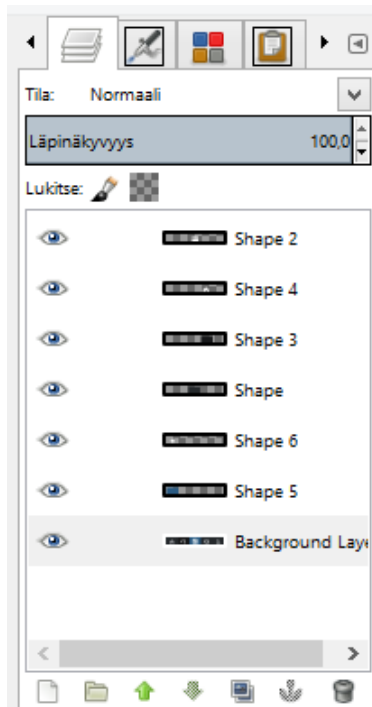
Pääikkuna on ohjelman varsinainen työtila, ja jokainen kuva avaa oman pääikkunansa. Pääikkunasta löytyy myös varsinainen päävalikko, josta projektin voi tallentaa ja muokata eri asetuksia, kuten kuvan kokoa, värejä ja tasoja. Huomaa, että *Tallenna*-painikkeesta ohjelma tallentaa kuvan xcf-muodossa,

joka on Gimpin oma projektiformaatti. Kuvan voi tallentaa normaaliin kuvaformaattiin *Vie*-valikon kautta.

Ohjelman lopettaminen onnistuu myös pääikkunan kautta joko valitsemalla *Tiedosto > Lopeta* tai vain yksinkertaisesti sulkemalla pääikkunan, jolloin muutkin ikkunat sulkeutuvat.

Telakka löytyy oletuksena pääikkunan oikealta puolelta, ja siihen voi liittää välilehdiksi eri työkaluja ja tietoruutuja sisältäviä ikkunoita. Uusia välilehtiä voi lisätä valitsemalla pääikkunasta *Ikkunat > Telakoitavat valintaikkunat*. Tässä tapauksessa tärkeä on *Tasot*-ikkuna, jossa voi tarkastella ja säätää kuvaprojektin eri tasoja.

Tasot (engl. *layers*) ovat oikeaoppisen kuvankäsittelyn keskeisimpiä ominaisuuksia. Perusidea on siinä, että kuva koostuu useammasta tasosta, eikä vain yhdestä kuvasta, jonka päälle kaikki uudet muutokset tehdään. Tämä mahdollistaa tarkemman työskentelyn ja paremman kokonaisuudenhallinnan: virheen sattuessa yhtä yksittäistä osaa on helpompi lähteä korjaamaan kuin koko kuvaa. Esimerkiksi Gimpissä tekstikentän lisääminen tekee automaattisesti uuden tason tekstille.

Ohessa on *Tasot*-välilehti. Harmaalla taustalla merkitty taso on valittuna tällä hetkellä, eli jos teet kuvaan muutoksia, vaikuttaa se vain valittuun tasoon. Painamalla silmäkuvaketta voit piilottaa tason, mikä on varsin kätevä ominaisuus, jos haluat tarkastella tasoja erikseen tai viedä kuvan ilman joitakin tasoja. Tämä on tärkeää myös harjoitustyön tekemisessä, sillä näin saat helpommin versioitua eri vaiheet!

Tasoilla työskentely on helppoa: kun haluat uuden tason vaikkapa piirretyn neliön taustaväriksi erikseen, valitaan pääikkunan valikosta *Taso > Uusi taso*, tai sitten valitaan telakan *Tasot*-välilehti ja hiiren oikealla klikkauksella valitaan *Uusi taso*.

Nyt kun Gimpin perusteet ovat selvät, voidaan jatkaa kurssin harjoitustyön pariin. Seuraavaksi esitellään esimerkki harjoitustyön tekemisestä Gimpissä ja tasojen hyödyntäen.

Gimp harjoitustyön tekemisessä

Tässä esimerkissä tehdään suunniteltavalle käyttöliittymälle alavalikko jo olemassa olevia käyttöliittymiä hyödyntäen. Tämä onnistuu ottamalla ruutukaappauksen halutusta käyttöliittymästä (tässä tapauksessa lainataan häikäilemättä Instagramin käyttöliittymää) *Print Screen*-painikkeella ja tuomalla sen leikepöydältä Gimpin uudeksi kuvaksi pääikkunan valikosta *Muokkaa > Liitä määräten > Uusi kuva*. Halutun elementin (esim. alapalkin) pystyy erottamaan muusta kuvasta joko valitsemalla

sen ja tallentamalla valinnan uudeksi kuvaksi valintatyökalulla, tai rajaamalla kuvan (engl. *crop*) rajaustyökalulla, jolloin ympäröivä kuva leikkautuu pois.

Yllä on Instagramista erilleen rajattu alapalkki, jonka pohjalta lähdetään muokkaamaan alapalkkia korjattavaan käyttöliittymään. Tällä hetkellä tasoja on vain yksi, eli ylläoleva kuva sellaisenaan. Tähän tasoon ei tehdä mitään muutoksia, vaan luodaan uusi taso (valikosta *Taso > Uusi taso*).

Tässä kuvassa palkkia on jo muokattu melkein valmiiksi muuttamalla värejä ja korvaamalla ikoneita toisilla. On suositeltavaa, että taustat tallennetaan omiksi tasoikseen ja ikonit omikseen. Näin tarpeen vaatiessa esimerkiksi taustavärejä pääsee muokkaamaan vaikuttamatta ikoneihin.

Yllä on valmis palkki. Tämä on toteutettu vaiheittain tallentamalla jokainen vaihe omaksi tasokseen. Hyvä käytäntö olisikin, että ensimmäinen taso olisi alkuperäinen, korjattava käyttöliittymä ja viimeinen olisi viimeisin korjaus: jättämällä siis vain ensimmäisen tason näkyväksi nähtäisiin työn alkuvaihe.

